

VRBAS
TURISTIČKA MAPA
TOURIST MAP

1 ŠLAJS SCHLEUSE

Šlajs (nem. Schleuse – brodska prevodnica) danas označava uredeno područje oko ustave gde se nalazi najpopularnije izletište u Vrbasu. Obale kanala na Šlaju posećuju kupači i ribolovci, kao i brojni uživoaci prirode koji boravak u ovom prijatljivom okruženju koriste za šetnju po uredenoj pešačkoj stazi i za beg od letnje žage provodeći slobodno vreme opuštajući se na splavovima.

Provalje čini šumski kompleks pogodan za izletničke aktivnosti sa stazama za šetnju i prostorima za kampovanje.

Spomenik Józefa Kiša (1748-1813), jedan od najstarijih spomenika u Vrbasu, obeležava grobno mesto idejnog tvorca i projektanta Velikog bačkog kanala (1793-1801).

Šlajs (ger. Schleuse – Canal lock) represents attractive surroundings of the Canal lock where the most popular resort area in Vrbas is located. Whether for bathing or fishing, canals' banks are used by all lovers of nature, who can also go for a stroll along the walking path as well as escape the summer heat and spend a lazy afternoon by chilling at the canal raft bars.

Provalje is a forest complex conducive for outdoor activities with walking paths and camping sites.

The **Monument to Józef Kiss** (1748-1813), one of the oldest monuments in Vrbas, marks the burial site of the creator and architect of the Great Bačka Canal.

Šlajs (Canal Lock) area is a popular resort with a canal lock, a river, and various landmarks. It's a great place for swimming, fishing, and walking.

Spomenik Józefa Kiša (Monument to Józef Kiss) is a historical monument located in Vrbas, marking the resting place of the architect of the Great Bačka Canal.

2 CENTAR CENTER

Staro jadro grada čini centralni gradski park u kojem su smeštene dve crkve-simboli grada. **Reformatorska crkva** izgrađena je 1824. godine, dok je toranj sa zvezdama na vrhu dovršen 1861. godine. Crkva ima status spomenika kulture od velikog značaja.

Evangelistička crkva izgrađena je 1820. godine, a crkveni toranj 1862. godine. Park ispred crkava uređen je u celinu 1951. godine prilikom postavljanja spomenika palim borcima i žrtvama fašističkog terora.

The central park with two churches – town's symbols, makes the historic centre of the town. **Reformed Church** was built in 1824, while the tower with star on top was completed in 1861. It was declared Monument of Culture of Great Importance. **Evangelical Lutheran Church** was built in 1820, while the tower was completed in 1862. The park in front of the churches came as a whole in 1951 when the Monument of the Fallen Soldiers and Victims of the Fashist Terror was unveiled.

Stalna postavka Gradskog muzeja, kroz izložene arheološke, istorijske i etnološke predmete prati razvoj Vrbasa od neolita do Drugog svetskog rata, kao i život i delo slikara Józefa Pehana.

Town museum's permanent exhibition, through displayed archaeological, historical and ethnological artifacts, follows the history of Vrbas from Neolithic period till WW2, as well as life and work of painter Joszef Pechan.

Izletište Velike Provalje je polovinom 19. veka za nepoznatog vlasnika, koju je početkom 20. veka kao reprezentativnu kuću za stanovanje otkupio Đula Tabori.

Castle Tabori was built for an unknown owner in the mid-19th century. Castle was bought by Đula Tabori at the beginning of the 20th century.

Dvorac Herzl sagradila je veleposednička porodica Herzl polovinom 19. veka. Poslednji vlasnik dvorca bio je doktor Herzl, koji je jedan deo dvorca adaptirao kao sanatorijum.

Castle Herzl was built by a wealthy Herzl family in the mid-19th century. The last owner was Doctor Herzl, who adapted a part of the castle as a sanatorium.

Vila Toman, sagradila je veleposednička porodica Toman početkom 20. veka. Njena fasada ukrašena je čuvenom Zolnai (mad. Zsolnay) keramikom, proizvedenom u Pečju. Vila ima status spomenika kulture od velikog značaja.

Villa Toman was built by a wealthy Jewish family Toman at the beginning of the 20th century. Its architecture bears the marks of Hungarian version of Secession style, with facade decorated with famous Zsolnay ceramic made in Pécs. Villa was declared Monument of Culture of Great Importance.

3 CENTAR ZA FIZIČKU KULTURU HOLIDAY PARK CFK

Metodička crkva izgrađena je 1922. godine donacijama iz Amerike.

Rimokatolička crkva izgrađena je 1884. godine, osam decenija nakon osnivanja i spada među najstarije obrazovne institucije u zemlji. Istorijat njenog razvoja predstavljen je na stalnoj izložbi postavljenoj u Gimnaziji 2019. godine. U njenoj dvorištu nalazi se staro stablo jasenolinskog javora (Acer negundo L.).

Rimokatolička crkva izgrađena je 1884. godine. Kao posebne dragocenosti u crkvi ističu se slika Bezgršnog začeća blažene djevice Marije iznad oltara i orgulje.

Gimnazija Žarko Zrenjanin izgrađena je 1888. godine, osam decenija nakon osnivanja i spada među najstarije obrazovne institucije u zemlji. Istorijat njenog razvoja predstavljen je na stalnoj izložbi postavljenoj u Gimnaziji 2019. godine. U njenoj dvorištu nalazi se staro stablo jasenolinskog javora (Acer negundo L.).

Grkokatolička crkva posvećena je prazniku Pokrova Presvete Bogorodice. Danas je zdanje crkve izgrađeno je 1939. godine na mestu gde je već bila crkva iz 1860. godine, iz koje su prenete dveri i ikone.

Partizanska baza Centar se tokom Drugog svetskog rata nalazila u kući koja predstavlja redak primjer ruralne arhitekture s početka 19. veka. Proglasena je za znamenito mesto od velikog značaja.

Kapela Vodice posvećena Svetom Ilijama izgrađena je 1794. godine na mestu gde se nalazio izvor lekovite vode. Unutrašnjost kapеле je živopisao slikar Novak Radonić. Kapela Vodice ima status spomenika kulture.

Chapel Vodice was built at the spot of a spring of healing water in 1794. Chapel's patron saint is Saint Ilja. The inside of the chapel is decorated with frescoes painted by Novak Radonicić. The chapel was declared Monument of Culture.

4 STARI VRBAS OLD VRBAS

Srpska pravoslavna crkva sagradena je 1738. godine u baroknom stilu i posvećena je Vavedenju Presvete Bogorodice. Crkva ima status spomenika kulture od velikog značaja.

Serbian Orthodox Church was built in 1738 in baroque style of architecture and is dedicated to The Entry of the Most Holy Mother of God into the Temple. The church was declared Monument of Culture of Great Importance.

Orbažpalotaya u Darvinci ugarske kraljeve Mire iz 1387. godine, koja je ovaj posed poklonila Nikola Gorjanskom mladom, palatini na ugarskom dvoru i zetu srpskog kneza Lazara Hrebreljanovića. Pored ranije nastalog naselja, tokom nemačkih kolonizacija krajem 18. veka dolazi do formiranja Novog Vrbasa. Suživot brojnih nacionalnosti različitih konfesija na prostoru opštine Vrbas posebno se ističe u raznorodnosti crkvenih zdanja. Novi i Stari Vrbas se do sredine 19. veka spojili u jedno naselje, a 1946. godine postaju jedinstvena opština.

Orbažpalotaya in Darvinci, Hungarian Queen Mire's Land Grant from 1387, which was given to Nikola Gorjanski Junior, the Palatine of the Hungarian Court and the son-in-law of Serbian King Lazar Hrebreljanović. Along with the previous settlement, during German colonization at the end of the 18th century, a new Vrbas was founded near the old settlement. Coexistence of numerous nationalities of various religious beliefs is particularly expressed in the diversity of the churches built. New and Old Vrbas have merged into one settlement by the mid-19th century, and in 1946 they became a unified municipality.